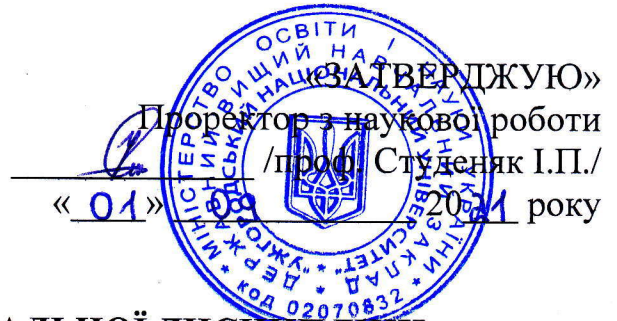

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра модерної історії України та зарубіжних країн**

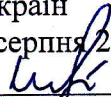
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

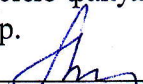
**МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ З ІСТОРІЇ ТА АРХЕОЛОГІЇ**

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Освітня програма	Історія та археологія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни **«Методологія та організація наукових досліджень з історії та археології»** для здобувачів вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 032 Історія та археологія освітньо-наукової програми Історія та археологія.

Розробник: Шніцер І.О., доцент, к.і.н., завідувач кафедри модерної історії України та зарубіжних країн

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри модерної історії України та зарубіжних країн
протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.
Завідувач кафедри доц. Шніцер І.О.

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин
протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.
Голова науково-методичної комісії доц. Мишко С.А.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	I-й	I-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання:	2	2
аудиторних – 2	Лекції:	
самостійної роботи студента –	28	10
	Практичні (семінарські)	
	20	4
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: екзамен в індивідуальній усній формі за екзаменаційними білетами	Самостійна робота:	
	72	106

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «**Методологія та організація наукових досліджень з історії та археології**» є: формування у здобувачів системи знань про теоретико-методологічні засади науково-дослідної діяльності, набуття навичок організації наукових досліджень з історії та археології, використання цих навичок у професійній діяльності.

Відповідно до освітньо-наукової програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) Загальних компетентностей:

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань.

ЗК-2. Здатність до опанування загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, загального культурного кругозору, дотримання у фаховій діяльності норм професійної етики, міжкультурної толерантності та загальнолюдських цінностей.

ЗК-3. Здатність здійснювати пошук, оброблення, аналіз і контекстуалізацію значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретацію результатів наукових досліджень.

ЗК-4. Здатність ініціювати та розробляти наукові проекти, управляти ними, складати пропозиції щодо їх фінансування.

ЗК-5. Здатність презентувати результати досліджень на всіх рівнях українською та однією з іноземних мов європейського простору.

ЗК-6. Здатність працювати у міжнародному науковому середовищі.

ЗК-7. Здатність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації українською та іноземною мовами, володіти комунікативною культурою. Здатність до ефективної комунікації з представниками різних цільових аудиторій, використовуючи відповідну лексику, методи та прийоми.

ЗК-8. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності, критично ставитись до отриманої інформації.

ЗК-10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про розвиток суспільства, розуміти значення вивчення історії та археології для розвитку та євроінтеграції нашої держави.

2) Фахових компетентностей:

ФК-1. Здатність до опанування глибинними знаннями в галузі історії та археології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері історії та археології, оволодіння комплексним, системним, проблемно-історичним підходами та етнологічними методами дослідження, термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

ФК-2. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми дослідницького характеру у галузі історії та археології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

ФК-3. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі історії та археології.

ФК-4. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами.

ФК-5. Здатність планувати й організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі історії та археології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів, ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері історії та археології.

ФК-6. Здатність самостійно виконувати повний цикл сучасного археологічного/етнографічного дослідження з урахуванням соціальної ваги пам'яткоохоронної складової такого дослідження.

ФК-7. Здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

ФК-8. Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, оцінювати рівень власної фахової компетенції та підвищувати професійну кваліфікацію, адаптуватися до змін у професійній діяльності.

ФК-9. Здатність здійснювати наукову та науково-педагогічну діяльність у сфері історії та археології у науково-дослідних установах та закладах освіти різних типів.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Методологія та організація наукових досліджень з історії та археології**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньо-наукової програми:

ОК.01.	Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі.
ОК. 02	Теорія та методологія класичної та сучасної філософії.
ОК. 05	Сучасні інформаційні технології.
ОК. 06	«Історія та археологія» як освітня і наукова спеціальність.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-наукової програми «**Методологія та організація наукових досліджень з історії та археології**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Опанувати методологію проведення наукових досліджень в області історії та археології, знання сучасних вітчизняних і зарубіжних досягнень в історичній та археологічній науці.	ПРН 1
Проектувати критичний підхід до аналізу, оцінки і синтезу нових ідей в галузі історії та археології, переосмислювати наявні та створювати нові цілісні знання та професійні практики.	ПРН 2
Володіти поглибленими знаннями в галузі історії та археології, масштаб яких є достатнім для успішної організації та проведення наукових досліджень з історичної та археологічної проблематики, науково-педагогічної діяльності у закладах освіти.	ПРН 3
Вміти здійснювати пошук, аналізувати та критично оцінювати інформацію з різних джерел та фахової літератури, інтерпретувати та контекстуалізувати її правильно у письмових звітах та у науковій роботі.	ПРН 4
Уміння написати дисертаційну роботу, розуміння послідовності роботи з підготовки наукового дослідження, обізнаність у наукових стандартах та правилах академічної доброчесності.	ПРН 5
Знати академічну українську та іноземну мови, на рівні достатньому для презентації наукових результатів в усній та письмовій формах, розуміти фахові наукові та професійні тексти, володіти навичками спілкуватися в іншомовному науковому і професійному середовищі, суспільстві в цілому.	ПРН 6
Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерні засоби та програми для проведення та презентації наукових досліджень.	ПРН 7
Здатність започаткувати, планувати та реалізувати оригінальні науково-дослідні проекти, усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань, здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.	ПРН 8
Проектувати набуті знання на формування ціннісних орієнтацій громадян, суспільного світогляду загалом.	ПРН 9
Вміти ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях.	ПРН 10
Уміння провадити наукову та науково-педагогічну діяльність у сфері історії та археології у науково-дослідних установах та закладах освіти різних типів.	ПРН 11

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: екзамен, аналітичне есе, презентація результатів виконаної індивідуальної роботи здобувача.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виступ на семінарських заняттях, написання аналітичного есе, підготовка презентації з проблеми.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен в усній формі за екзаменаційними білетами.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота											Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7					50	100
5	4	4+10	5	4	4+10	4						

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота											Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7					50	100
5	4	4+10	5	4	4+10	4						

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	30	5	30
Есе	1	10	1	10
Презентація (аналітичне завдання)	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Модульна контрольна робота складається з трьох запитань описово-аналітичного характеру.

Перше запитання покликане оцінити знання з теоретико-методологічної проблематики відповідного модулю, яка надавалася на лекціях і обговорювалася на семінарських заняттях. Залежно від обсягу, послідовності викладу і орієнтуванні у тематичному матеріалі, перше запитання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 15 балів.

Друге запитання має на меті оцінити навички організації наукових досліджень з історії та археології. Залежно від послідовності викладу і орієнтуванні у тематичному матеріалі, друге запитання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 15 балів.

Третє питання модульної контрольної роботи має творчо-аналітичний характер. Залежно від обґрунтованості аргументів і суб'єктивних висновків здобувача з визначеної проблематики, третє запитання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 20 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю.

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсних) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який: - всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; - вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи;

оцінку «добре» (82-89 балів, В) заслуговує здобувач, який: - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який: - в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) заслуговує здобувач, який: 8 - знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; - виконує завдання непогано, але зі значною

кількістю помилок; - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; - допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслугоує здобувач, який: - володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер;

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

оцінка «незадовільно» (0-35 балів, F) – виставляється здобувачу, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Наука як особлива форма соціальної діяльності.

Поняття науки. Виникнення та еволюція науки. Основні концепції науки в сучасності та історії розвитку суспільства. Закономірності та критерії розвитку науки. Структура науки. Наука як особливий вид пізнавальної діяльності та соціальний інститут. Класифікація наук. Функції науки. Поняття наукової теорії. Структура наукових теорій. Цінності науки. Наука і соціальна пам'ять. Традиції та новації в науці. Різноманітність новацій та їх характер. Інтернаціоналізація науки.

Тема 2. Місце історії в системі наук.

Історія як наука. Завдання історичної науки. Предмет історії як науки. Сучасні дискусії про предмет історії. Функції історії. Вплив історичної науки на формування світогляду. Історична свідомість. Історична пам'ять. Історія і політика. Історія і ідеологія. Історія і мистецтво. Роль історичного досвіду в житті суспільства. Історичне знання, як

основа формування наукової думки. Проблема об'єктивності та суб'єктивності у вивченні історії. Проблема альтернативності в історії.

Тема 3. Методологія та методи наукових досліджень з історії та археології.

Поняття методу. Методи наукового пізнання. Класифікація методів наукового пізнання: критерії та особливості. Філософські методи та їх роль у науковому пізнанні. Загальнонаукові методи: методи емпіричного дослідження; методи теоретичного дослідження; загальнологічні методи і прийоми дослідження. Загальнонаукові методи в історії. Основні методи історичного дослідження: історико-генетичний метод; історико-порівняльний метод; історико-типологічний метод; історико-системний метод; діахронний метод. Основні принципи історичних досліджень. Методологія історії в сучасному світі. Історія в загальній системі пізнання.

Тема 4. Основні поняття і категорії історичної науки.

Загальна характеристика понятійного апарату. Об'єктивно-суб'єктивна сутність історичних термінів. Категорії історичної науки. Історичний факт. Історична пам'ять. Поняття «історична епоха», «цивілізація», «формація». Основні поняття й категорії політичної історії. Основні поняття й категорії соціальної історії. Основні поняття й категорії археології. Основні поняття й категорії етнології.

Тема 5. Системний підхід, його місце та роль у науковому пізнанні.

Системний підхід. Принципи системного підходу. Сутність системного аналізу та його предмет. Методологічні принципи та особливості системного аналізу. Поняття системи та її властивості. Класифікація систем. Зв'язки (потоки). Види та класифікація зв'язків. Структура системи. Сутність методу моделювання. Основні функції та етапи побудови моделей систем. Класифікація моделей.

Тема 6. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень.

Сутність та особливості наукового мислення. Оригінальність наукового мислення. Інноваційне мислення. Нормативи професійного мислення вченого. Стиль наукового мислення. Управління знаннями. Інтелектуальний капітал. Проблеми формування наукового мислення. Етапи формування наукового мислення. Проблемні ситуації в межах наукового дослідження. Класифікація проблемних ситуацій. Етапи вирішення проблемних ситуацій.

Модуль 2

Тема 1. Організація наукових досліджень з історії та археології.

Інституційна організація сучасної науки. Наукові установи України та їх організаційна структура. Планування наукової діяльності. Форми фінансування наукових досліджень. Фундаментальні та прикладні дослідження. Класифікація наук. Історія як галузева наука. Наукова діяльність, її види та форми. Форми підготовки наукових кадрів. Етичні стандарти у науковій діяльності. Наукова спільнота.

Тема 2. Процес підготовки наукового дослідження.

Наукове дослідження як основна форма наукової діяльності. Етапи наукового дослідження. Вибір теми наукового дослідження. Постановка мети дослідження. Формулювання завдань наукового дослідження. Взаємозв'язок проблеми, мети, об'єкта, предмета і назви наукового дослідження. Складання робочого плану. Пошук інформації та етапи роботи з джерелами інформації. Складання бібліографії. Документальні джерела наукової інформації (первинні та вторинні). Особливості пошуку, систематизації та використання інтернет-інформації. Запис прочитаного. Анотація. Виписки. Науковий огляд.

Тема 3. Специфіка, структура та основні вимоги до наукового тексту.

Науковий текст як спосіб подання наукової інформації. Специфіка наукового тексту. Структура наукового тексту. Загальні вимоги до наукового тексту. Етапи роботи над науковим текстом. Способи викладення наукового тексту. Авторські докази та аргументація. Первинні та вторинні наукові тексти. Функції наукового тексту.

Тема 4. Наукові публікації та методика їх підготовки.

Поняття наукові публікації та їх функції (дослідницька, оціночна, презентаційна, комунікативна). Міжнародні та національні наукометричні бази. Основні види наукових публікацій: наукова стаття, монографія, тези наукової доповіді. Вимоги до змісту наукових статей. Структура та обсяг наукової статті. Наукова монографія як вид наукової публікації. Нормативні вимоги до її структури, обсягу, рецензування, тиражу. Основні вимоги до змісту, структури та оформлення тез наукової доповіді.

Тема 5. Оформлення та порядок захисту дисертаційних досліджень в Україні.

Загальна методика виконання дисертаційного дослідження. Вибір та затвердження теми дисертації. Вимоги до структури та змісту дисертації. Структура дисертації. Вступ до дисертації. Основна частина дисертації. Висновки до дисертації. Список використаних джерел та літератури. Додатки до дисертації. Правила цитування та посилання на використані джерела. Оформлення списку використаних джерел та додатків. Основні етапи захисту дисертації. Прилюдний захист дисертації. Оформлення документів атестаційної справи. Причини позбавлення наукових ступенів.

Тема 6. Академічна доброчесність здобувачів та її забезпечення під час науково-дослідної роботи.

Інституційні засади академічної доброчесності. Прояви академічної недоброчесності. Основні принципи забезпечення академічної доброчесності у науково-дослідній роботі. Основи академічного письма та доброчесність. Кодекс честі як інструмент дотримання академічної доброчесності науковця. Правові аспекти академічної доброчесності та боротьби із плагіатом. Перевірка наукових робіт на програмному забезпеченні для виявлення плагіату: практичний аспект.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: очна, вечірня					
	Усього	у тому числі				
лекції		Практичні (семінарські)	лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота	
II-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Наука як особлива форма соціальної діяльності.	8	2				6
Тема 2. Місце історії в системі наук.	12	2	2			8
Тема 3. Методологія та методи наукових досліджень з історії та археології.	14	4	6			4

Тема 4. Основні поняття і категорії історичної науки.	10	2	2			6
Тема 5. Системний підхід, його місце та роль у науковому пізнанні.	8	2				6
Тема 6. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень.	8	2				6
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	60	14	10			36
Модуль 2						
Тема 1. Організація наукових досліджень з історії та археології.	8	2				6
Тема 2. Процес підготовки наукового дослідження.	8	2				6
Тема 3. Специфіка, структура та основні вимоги до наукового тексту.	10	2	2			6
Тема 4. Наукові публікації та методика їх підготовки.	10	2	2			6
Тема 5. Оформлення та порядок захисту дисертаційних досліджень в Україні.	14	2	4			6
Тема 6. Академічна доброчесність здобувачів та її забезпечення під час науково-дослідної роботи.	10	4	2			6
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	60	14	10			36
Разом	120	28	20			72

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	Практичні (семінарські)	лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота
II-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Наука як особлива форма соціальної діяльності.	8					8
Тема 2. Місце історії в системі наук.	9					9
Тема 3. Методологія та методи наукових досліджень з історії та археології.	14	2	2			10
Тема 4. Основні поняття і категорії історичної науки.	11	2				9
Тема 5. Системний підхід, його місце та роль у науковому пізнанні.	9					9

Тема 6. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень.	9					9
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	60	4	2			54
Модуль 2						
Тема 1. Організація наукових досліджень з історії та археології.	11	2				9
Тема 2. Процес підготовки наукового дослідження.	11	2				9
Тема 3. Специфіка, структура та основні вимоги до наукового тексту.	8					8
Тема 4. Наукові публікації та методика їх підготовки.	9					9
Тема 5. Оформлення та порядок захисту дисертаційних досліджень в Україні.	11		2			9
Тема 6. Академічна доброчесність здобувачів та її забезпечення під час науково-дослідної роботи.	10	2				8
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	60	6	2			52
Разом	120	10	4			106

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Місце історії в системі наук.	2	
2	Методологія та методи наукових досліджень з історії та археології.	6	2
3	Основні поняття і категорії історичної науки.	2	
4	Специфіка, структура та основні вимоги до наукового тексту.	2	
5	Наукові публікації та методика їх підготовки.	2	
6	Оформлення та порядок захисту дисертаційних досліджень в Україні.	4	2
7	Академічна доброчесність здобувачів та її забезпечення під час науково-дослідної роботи.	2	
	Разом	20	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Наука як особлива форма соціальної діяльності.	6	8

2	Місце історії в системі наук.	8	9
3	Методологія та методи наукових досліджень з історії та археології.	4	10
4	Основні поняття і категорії історичної науки.	6	9
5	Системний підхід, його місце та роль у науковому пізнанні.	6	9
6	Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень.	6	9
7	Організація наукових досліджень з історії та археології.	6	9
8	Процес підготовки наукового дослідження.	6	9
9	Специфіка, структура та основні вимоги до наукового тексту.	6	8
10	Наукові публікації та методика їх підготовки.	6	9
11	Оформлення та порядок захисту дисертаційних досліджень в Україні.	6	9
12	Академічна доброчесність здобувачів та її забезпечення під час науково-дослідної роботи.	6	8
	Разом	72	106

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: мультимедійний проектор для презентацій, ноутбук.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні джерела

1. Абрамов В. І. Методологія системного підходу та наукових досліджень: навч.-метод. посібн. для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2005. – 178 с.
2. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
3. Бобилев В. П. Методологія та організація наукових досліджень: підручник / В. П. Бобилев, І. І. Іванов, Ю. С. Пройдак. – Дніпро: ІМА-пресс, 2014. – 644 с.
4. Гордієнко С. Г. Молодому науковцю коротко про необхідне: науково-практичний посібник. – К.: КНТ, 2007. – 92 с.
5. Грабченко А. І., Федорович В. О., Гаращенко Я. М. Методи наукових досліджень: навчальний посібник. – Харків: НТУ «ХП», 2009. – 142 с.
6. Данильян О. Г., Дзьобань О.П. Організація та методологія наукових досліджень: навч. посіб. – Харків: Право, 2017. – 448 с.
7. Етичний кодекс ученого України. Схвалено Постановою загальних зборів НАН України від 15.04.2009 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>.
8. Зашкільняк Л. Вступ до методології історії. – Львів, 1996. – 96 с.
9. Зашкільняк Л. Методологія історії від давнини до сучасності. – Львів, 1999. – 228 с.
10. Клепко С. Ф. Наукова робота і управління знаннями: навчальний посібник. – Полтава: ПОППО, 2005. – 201 с.

11. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. – К.: «Слово», 2009. – 240 с.
12. Конверський А. Є. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студ., курсантів, аспірантів та ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
13. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – 192 с.
14. Марцин В. С., Міщенко Н. Г., Даниленко О. А. та ін. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. – Львів: Ромус-Поліграф, 2002. – 128 с.
15. Мокін Б. І., Мокін О. Б. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. – Вінниця: ВНТУ, 2014. – 180 с.
16. Основи наукових досліджень: конспект лекцій / укладач Е. В. Колісніченко. – Суми: Сумський державний університет, 2012. – 83 с.
17. Основи наукових досліджень: Організація наукових досліджень: конспект лекцій / уклад. Н. І. Бурау. – К.: НТУУ «КПІ», 2007. – 33 с.
18. Остапчук М. В., Рибак А. І., Ванюшкін О. С. Методологія та організація наукових досліджень: підручник. – Одеса: Фенікс, 2014. – 375 с.
19. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В., Славенко Е. І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: навчальний посібник. – К.: Лібра, 2004. – 344 с.
20. Про вищу освіту: Закон України. – Відомості Верховної Ради (ВВР). 2014. №37-38. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
21. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації: Наказ МОН України від 12.01.2017 р., №40. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/>.
22. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах): Постанова КМУ від 23 березня 2016 р., №261. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/>.
23. Про присудження ступеня доктора філософії URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-kvalifikaciyi/prisudzhennya-stupenya-doktora-filosofiyi>.
24. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень: навч. посібник. – К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2007. – 254 с.
25. Сидоренко В. К., Дмитренко П. К. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. – К., 2000. – 260 с.
26. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень. – К.: Знання, 2005. – 309 с.
27. Сурмін Ю. П. Майстерня вченого: підручник для науковця. – К.: «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2006. – 302 с.
28. Сурмін Ю. П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація: навчально-методичний посібник. – К.: НАДУ, 2008. – 184 с.
29. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень: конспект лекцій. – К.: Академвидав, 2004. – 207 с.
30. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2003. – 240 с.
31. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. – К.: Знання-Прес, 2002. – 295 с.

Допоміжні джерела:

1. Афанасьєва Л.В. та ін. Філософія науки: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Мелітополь: Люкс, 2011. 207 с.

2. Дутковський І. Взаємодія традицій і новацій у науці // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. – 2013. – Випуск 73 (№ 6). – С. 136–138.
3. Колінгвуд Робін Дж. Ідея історії. – Пер. з англ. О. Мокровольський. – К.: Основи, 1996. – 615 с.
4. Кузьмін О. С. Історичний процес: теорія та методологія дослідження. – Житомир, 2003. – 187 с.
5. Мельник В.П. Філософія. Наука. Техніка: Методолого-світоглядний аналіз: монографія. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2010. – 589 с.
6. Пилинський М. М. Мовна норма і стиль. – К.: Наукова думка, 1976. – 288 с.
7. Пунченко О.П. Методологічні новації у сучасному науковому пізнанні. // Гуманітарний вісник ЗДА. – 2014. – №57. – С. 27–37.
8. Фуко М. Слова и вещи: Археология гуманитарных наук / пер. с фр.; вступ. ст. Н. С. Автономовой. – Санкт-Петербург: АОЗТ «Талисман», 1994. – 405 с.
9. Якунин В.К. Методология истории (в контексте историографической практики). – Днепр: РВВ ДНУ, 2012. – 72 с.

Інформаційні ресурси:

1. Академічна доброчесність: інформаційний бюлетень. URL: <https://www.skeptic.in.ua/bulletin/>
2. Електронна бібліотека «Історична спадщина України». URL: <https://nibu.kyiv.ua/greenstone/cgi-bin/library.cgi>
3. Електронна бібліотека інституту історії України Національної академії наук України. URL: <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe>
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: електронні фахові видання. URL: www.nbuv.gov.ua
5. Національна парламентська бібліотека України URL: <http://www.nplu.org/>